

Плани лекцій

Тема 1. Поняття та види наукових досліджень.

Поняття наукового дослідження. Специфіка наукового світогляду та наукового пізнання. Вимоги до наукового дослідження. Види наукових досліджень: експериментальні, теоретичні, історіографічні, порівняльно-аналітичні. Поняття методологія, метод, прийом в науковому дослідженні. Методи теоретичного і емпіричного дослідження.

Тема 2. Методологічна система наукового дослідження: підходи, принципи, методи.

Інструментарій наукового дослідження. Методологічні підходи в науковому дослідженні. Принципи наукового дослідження. Загальнонаукові методи дослідження. Поняття теоретичних і емпіричних методів дослідження.

Тема 3. Емпіричні методи наукових досліджень.

Типологія методів наукового дослідження: емпіричні, теоретичні, цільові, пост-теоретичні. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, анкетування, тестування, інтерв'ювання, опитування, мозковий штурм, соціометрія, кваліметрія та ін. Основні поняття та визначення математичних методів та методів статистичної обробки даних.

Тема 4. Теоретичні методи наукових досліджень. Аналіз та його види. Синтез. Індукційні та редукційні переходи. Класифікація і систематизація як методи наукового дослідження. Моделювання, проектування, прогнозування. Системний аналіз в науці та управлінні. Спеціальні методи соціально-гуманітарних, природничих, технічних наук.

Тема 5. Розробка концептуальних положень та апарату дослідження. Розробка гіпотези (системи гіпотез). Обґрунтування методів дослідження як вибір якісного та результативного методологічного інструментарію дослідження. Структурування етапів наукового дослідження. Визначення об'єкту (об'єктів) та засобів його дослідження. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень дослідження.

Тема 6. Структура дослідження. Актуальність дослідження та її обґрунтування. Визначення теми дослідження та її формулювання. Визначення та формулювання мети та завдань дослідження. залежність характеру завдань дослідження від поставленої мети. Суперзалежність актуальності, теми та мети дослідження: їх підпорядкування та послідовність формулювання.

Тема 7. Методика організації та алгоритм написання наукової роботи. Особливості написання різних кваліфікаційних типів робіт. Особливості вибору дисертаційної теми, формулювання і опрацювання гіпотез, розробка плану роботи. Критичне мислення в науковому дослідженні. Узагальнення та формулювання висновків. Розробка рекомендацій.

Тема 8. Форми відображення результатів наукового дослідження. Кваліфікаційні роботи учнів та студентів: реферат, курсова, дипломна робота.

Науково-практична конференція: повідомлення, доповідь, тези, наукова стаття. Науково-методичні рекомендації, навчальні посібники: специфіка навчально-методичних розробок. Дисертація та монографія як наукові розробки.

Тема 9. Цитати та список джерел: правила оформлення. Загальні правила оформлення наукових текстів. Правила цитування. Плагіат. Механізми притягнення до відповідальності за порушення авторських прав. Правила оформлення списку використаних джерел.

Тема 10. Наукова праця в навчальному закладі. Навчальний заклад як осередок наукової роботи. Потреба в науковій праці в умовах навчального закладу. Можливості наукової роботи педагогічних працівників. Умови реалізації цих можливостей. Організація наукової роботи з учнями. Мала академія наук.

Теми семінарських занять

Тема 3. Емпіричні методи наукових досліджень.

1. Типологія методів наукового дослідження: емпіричні, теоретичні, цільові, пост-теоретичні.
2. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, анкетування, тестування, інтерв'ювання, опитування, мозковий штурм, соціометрія, кваліметрія та ін.

Література: [5, 8, 11, 22, 25].

Тема 4. Теоретичні методи наукових досліджень.

1. Аналіз та його види. Синтез.
2. Індукційні та редукційні переходи.
3. Класифікація і систематизація як методи наукового дослідження.
4. Моделювання, проектування, прогнозування.

Література: [15, 17, 22, 26].

Тема 5. Розробка концептуальних положень та апарату дослідження

1. Розробка гіпотези (системи гіпотез).
2. Обґрунтування методів дослідження як вибір якісного та результативного методологічного інструментарію дослідження.
3. Структурування етапів наукового дослідження

Література: [15, 17, 22, 26].

Тема 6. Структура дослідження.

1. Актуальність дослідження та її обґрунтування.
2. Визначення теми дослідження та її формулювання.
3. Визначення та формулювання мети та завдань дослідження. залежність характеру завдань дослідження від поставленої мети.

Література: [5, 12, 16, 19, 21, 26].

Тема 7. Методика організації та алгоритм написання наукової роботи.

1. Особливості написання різних кваліфікаційних типів робіт.
2. Особливості вибору дисертаційної теми, формулювання і опрацювання

гіпотез, розробка плану роботи.

Література: [1, 2, 3, 4, 24].

Тема 9. Цитати та список джерел: правила оформлення.

1. Загальні правила оформлення наукових текстів.

2. Правила цитування. Плагіат. Механізми притягнення до відповідальності за порушення авторських прав.

Література: [4, 10, 15, 16, 22, 23].

Тема 10. Наукова праця в навчальному закладі.

1. Навчальний заклад як осередок наукової роботи.

2. Потреба в науковій праці в умовах навчального закладу.

3. Можливості наукової роботи педагогічних працівників. Умови реалізації цих можливостей.

Література: [14, 15, 18, 23, 24].

Питання до екзамену

1. Актуальність наукового дослідження та її обґрунтування.

2. Алгоритм виконання науково-дослідної роботи (на прикладі проведення магістерського дослідження).

3. Аналіз та синтез як взаємопов'язані мисленнєві схеми наукового дослідження. Види аналізу.

4. Аналітичні методи наукового дослідження.

5. Види наукових досліджень: експериментальні, теоретичні, історіографічні, порівняльно-аналітичні.

6. Види та особливості емпіричних методів дослідження.

7. Вимоги до наукового дослідження.

8. Вимоги до оформлення основного тексту наукової роботи, приклади.

9. Вимоги до оформлення посилань і списку використаних джерел у науковій роботі, приклади.

10. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, анкетування, тестування, інтерв'ю, опитування, мозковий штурм, соціометрія.

11. Класифікація і систематизація як методи наукового дослідження.

12. Методологічні підходи в науковому дослідженні.

13. Наукова стаття як особлива форма вираження результатів дослідження .

14. Науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, специфіка навчально-методичних розробок.

15. Науково-практична конференція і форми вираження результатів дослідження: повідомлення, доповідь, тези, наукова стаття.

16. Обґрунтування методів дослідження як вибір якісного та результативного методологічного інструментарію дослідження

17. Основні відмінності наукової роботи від художнього твору чи публіцистичної статті.

18. Особливості вибору теми магістерської роботи, формулювання і опрацювання гіпотез, розробка плану роботи.

19. Особливості застосування теоретичних методів в різних структурних частинах роботи.

20. Особливості і технологія критичного аналізу понять в науковій роботі,

приклади застосування.

21. Особливості написання різних типів кваліфікаційних робіт: магістерська, бакалаврська, кандидатська дисертація.
  22. Порівняння побутового і наукового пізнання.
  23. Правила оформлення списку використаних джерел (із прикладами).
  24. Правила цитування. Плагіат. Механізми притягнення до відповідальності за порушення авторських прав.
  25. Принципи наукового дослідження .
  26. Різновиди завдань науково-дослідної роботи: світоглядно-методологічні, теоретичні, праксіологічні (емпіричні).
  27. Синтетичні методи наукового дослідження.
  28. Система методологічного інструментарію науково-дослідної роботи: сутність понять «методологічний підхід», «загальнонауковий принцип», «науковий метод».
  29. Специфіка наукового світогляду та наукового пізнання.
  30. Структура етапів наукового дослідження.
  31. Сутність і зміст аксіологічного підходу, приклади застосування.
  32. Сутність і зміст діалектичного підходу, приклади застосування.
  33. Сутність і зміст діяльнісного підходу, приклади застосування.
  34. Сутність і зміст загальнонаукового принципу взаємозв'язку теорії з практикою, приклади застосування.
  35. Сутність і зміст загальнонаукового принципу історизму та принципу взаємозв'язку історичного і логічного, приклади застосування.
  36. Сутність і зміст загальнонаукового принципу об'єктивності, приклади застосування.
  37. Сутність і зміст загальнонаукового принципу сходження від абстрактного до конкретного, приклади застосування.
  38. Сутність і зміст загальнонаукового термінологічного принципу, приклади застосування.
  39. Сутність і зміст комплексного підходу, приклади застосування.
  40. Сутність і зміст культурологічного підходу, приклади застосування.
  41. Сутність і зміст синергетичного підходу, приклади застосування.
  42. Сутність і зміст системного підходу, приклади застосування.
  43. Сутність і зміст тріадного підходу, приклади застосування.
  44. Сутність і зміст холістичного підходу, приклади застосування.
  45. Узагальнення та формулювання висновків. Розробка рекомендацій
  46. Форми вираження результатів наукових досліджень: тези доповіді, наукова стаття, курсова робота, кваліфікаційна робота, монографія, дисертація, автореферат дисертації.
- у кожному білеті після 2-х теоретичних питань – практичне завдання --
47. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського дослідження на тему «Оцінка ефективності роботи інноваційних менеджерів»
  48. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського дослідження на тему «Інноваційні проекти в управлінні конкурентоспроможністю підприємства»
  49. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського

- дослідження на тему «Планування і реалізація інноваційного проекту»
50. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського дослідження на тему «Європейська політика інноваційної діяльності»
  51. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського дослідження на тему «Нормативно-правова база інноваційної діяльності в Україні»
  52. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерської роботи на тему «Життєвий цикл інновацій в освіті»
  53. Визначити мету і завдання, об'єкт і предмет, гіпотезу магістерського дослідження «Інноваційний менеджмент як система знань»
  54. Скласти план для магістерської роботи на тему «Функції та різновиди інновацій в освіті».
  55. Скласти план для магістерської роботи на тему «Управління ризиками в процесі реалізації інноваційної діяльності».
  56. Скласти план для магістерської роботи «Особливості системи стимулювання персоналу до інноваційної діяльності»
  57. Скласти план для магістерської роботи на тему «Функції і різновиди інноваційних форм і технологій в освіті»
  58. Скласти план для магістерської роботи на тему «Особливості інноваційного процесу в освіті»
  59. Скласти план для магістерської роботи на тему «Кадрова політика в реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємства»
  60. Скласти план для магістерської роботи на тему «Формування організаційної культури інноваційного типу»
  61. Скласти план для магістерської роботи на тему «Управління ризиками в процесі реалізації інноваційної діяльності».
  62. Скласти план для магістерської роботи на тему «Інноваційні технології у підвищенні якості послуг»
  63. Скласти план для магістерської роботи на тему «Інноваційні маркетингові технології в управлінні розвитком»
  64. Скласти план для магістерської роботи на тему «Управління інноваційною діяльністю в банківській установі»
  65. Визначити систему методологічного інструментарію магістерського дослідження на тему «Управління розвитком інноваційного потенціалу закладу освіти»
  66. Описати можливі методи магістерського дослідження на тему «Менеджмент інновацій як навчально-виховна система підготовки фахівців»
  67. Визначити систему методологічного інструментарію магістерського дослідження на тему «Трансфер технологій в управлінні інноваційним розвитком підприємства»
  68. Описати можливі методи магістерського дослідження на тему «Планування і реалізація інноваційних змін в організації»
  69. Визначити систему методологічного інструментарію магістерського дослідження на тему «Організаційні форми та ресурси забезпечення інноваційного менеджменту»
  70. Описати можливі методи магістерського дослідження на тему

«Функціональні стратегії в управлінні інноваційним розвитком»

71. Навчальний заклад як осередок наукової роботи.
72. Потреба в науковій праці в умовах навчального закладу.
73. Можливості наукової роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників.
74. Організація наукової роботи з учнями. Мала академія наук.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баскаков Алексей Яковлевич, Туленков Николай Васильевич. Методология научного исследования: Учеб. пособие для студ. вузов / Межрегиональная академия управления персоналом (МАУП). – К. : МАУП, 2002. – 214с.
2. Клименюк Олександр Валеріанович. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібник / АПН України; Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти; Асоціація безперервної освіти дорослих. – К. : Міленіум, 2005. – 186с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
4. Кузнецов Игорь Николаевич. Научное исследование. Методика проведения и оформления. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Дашков и Ко, 2008. – 458с.
5. Кульчицький Станіслав Владиславович. Методологія і методика наукового дослідження: Матеріали до нормативного курсу / Київський славістичний ун-т; Інститут історії України НАН України. – К., 2003. – 32с.
6. Методика і методологія наукового дослідження: Бібліогр. покажч. / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. Бібліотека / Людмила Яківна Малімон (відп.ред.), Ніна Михайлівна Капітан (авт.-уклад.). – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 34с.
7. Пілюшенко Віталій Лаврентійович, Шкрабак Ірина Володимирівна, Славенко Едвін Ігорович. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. – К. : Лібра, 2004. – 344с.
8. Фаренік Сергій Анатолійович. Логіка і методологія наукового дослідження / Українська академія держ. управління при Президентові України. – К. : Видавництво УАДУ, 2000. – 338с.
9. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 2-ге вид., перероб і допов. – К. : Знання-Прес, 2002. – 296 с.

Додаткова література:

1. Ануфрієв Александр Федорович. Научное исследование. Курсовые, дипломные и диссертационные работы: Пособие / Московский гос. открытый педагогический ун-т им. М.А.Шолохова. Факультет психологии. – М. : Ось-89, 2005. – 112с.
2. Білецький Ігор Павлович. Філософія і методологія наукового пізнання: Конспект лекцій / Харківський держ. економічний ун-т. – Х. : ХДЕУ, 2001. – 104с.
3. Добронравова Ірина Серафимівна, Сидоренко Л. І. Філософія та методологія науки : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ірина Добронравова, Лідія Сидоренко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : ВПЦ "Київський

університет", 2008. – 223 с.

4. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : метод. рекомендації з впровадження / уклали: Галевич О. К., Штогрин І. М. – Львів, 2008. – 20 с.

5. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT) / Ю. Кожедуб (оформ.). – Офіц. вид. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, III, 47 с.

6. Івакін Олексій Аркадійович. Основи епістемології. Теорія і методологія наукового пізнання: Навч. посіб. для студ. магістерського від-ня та асп. / Одеська національна юридична академія. – О. : Юридична література, 2000. – 112с.

7. Методичні рекомендації щодо складання бібліографічних записів у списках літератури до наукових робіт: у зв'язку із набуттям чинності ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики; авт.-уклад. Марина Женченко / Женченко (Авт.-уклад.). – Вид. 2-е, допов. – К. : Жнець, 2010. – 63 с.

8. Розова С.С. Классификационная проблема в современной науке. – Новосибирск: Наука, 1986. – 224 с.

9. Троїцька Тамара Серафимівна. Філософська методологія як чинник модернізації професійної підготовки педагога. – Сімф. : Таврія, 2006. – 268с.

10. Штанько Валентина Ігорівна. Філософія і методологія науки: Навч. посіб. для магістрантів та аспірантів вищ. навч. закл. / Харківський національний ун-т радіоелектроніки. – Х. : ХНУРЕ, 2002. – 298с.

11. Юдин Э. Г. Системный подход и принцип деятельности: Методологические проблемы современной науки. – М.: Наука, 1978. – 391 с.

12. Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа,

13. Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchniki.ws> – Бібліотека українських підручників.

2. <http://www.justinian.com.ua> – Юридичний журнал Юстиніан.

3. Постанова Верховної Ради України від 21.10.2010, № 2632-VI "Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів". –

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2632-17>.

4. innovosvita.com.ua – сайт Національної виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті».

5. <http://www.e-library.ru/> – Наукова електронна бібліотека.

6. <http://dknii.gov.ua/> - Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України.

7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім.

В.Вернадського.

8. <http://www.nplu.kiev.ua/> – Національна парламентська бібліотека України.